

Quid va-
tinate Si-
bylle in Sa-
era

Esam ima-
gines, &
prophetia.

Persica, &
Libya.

Delphica
& Samia

Emeria.

Hellaspon-
tica.

Phrygia.

14 De Sibyllis egi fuse *Tim. 6. T. 5. à n. 44.* excitatis quæstionibus in argumentum, signatissime AA. ut latius conitaret, an fuerint, quot, quo spiritu ductæ, & aliquarum nomina. Quid de Maria Virgine, Deipara vaticinata; *ibid. Tautol. 1. à n. 64.* De Filio ejus Jesu-Christo, Servatore ac Domino nostros loc. *supr. cit. à n. 49.* sed alia meditanter hujus diei celebritati fervavi ex Petro Cavalier in *Zelo Christi. contr. Judæos, 1. p. art. 5. pag. 44.* & in ipsum notis Alphonfi Vivaldi. Prima Sibylla Persica pingitur veste aurea cum albo velamine in capite, & ejus vaticinium: *Ecce bestia conculcaberis, & gignetur Dominus in orbem terrarum, & gremium Virginis erit salus Gentium, & pedes ejus in valetudinem hominum: ex Osee 13. 14.* Secunda Sibylla Lybica ornatur seroto viridi ex floribus vestita pallio honesto, & ipsa in ætate media, atque facie plus quam puellæ. Vaticinium: *Ecce veniet dies, & illuminabit Dominus condensa tenebrarum, & solventur nexu Synagoga, & desinent labia humanum. Videbunt Regem viventium, & tenebit illum in gremio. Virgo, Domina Gentium: regnabit in misericordia, & uterus matris ejus erit statua cunctorum: ex Jerem. 23. 5.* Tertia Sibylla Delphica, cum veste nigra & capillis circumligatis vertici, juvenis, cor in manu gestans. Vaticinium: *Nascetur asque matris coitu: ex puritate vocatur Athenis (hoc est, Virgo.) ex Jerem. 31. 22.* Quarta Sibylla Samia ex Samo insula, nudum ensẽ sub pedibus, formosum pectus, subtileque velum capiti habens. Vaticinium: *Ecce veniet dives & nascetur de pauperula, & bestia terrarum adorabunt eam, & dicent: Laudate eam in atrijs celorum: ex Psalm. 71. 11.* Quinta Sibylla Emeria, seu Chimica, cœlesti veste & deaurata, capillis per scapulas sparsis, ætate juvenis, facie decora. Vaticinium: *In prima facie Virginis ascendet puella, pulchra facie, proluxa capillis, sedens super sedem strigatam, dans puero jus proprium, lac de celo missum: ex Joële, 2. 29.* Sexta Sibylla Hellepontica, in agro Trojano nata (de Erythrea, ex Halicarnaseo vidimus n. 12. dicitur locus) vetula & antiqua, veste rurali induta, ligata velo capiti, ad gulam circumvoluto, & in scapulas tendente. Vaticinium: *De excelsu celorum habitaculo respiciet Deus humiles suos, & nascetur in diebus novissimis de Virgine Hebraea in cannabulis terra: ex Judic. 6. à 36.* Septima Sibylla Phrygia, mediocris staturæ & ætatis, habitu & ricâ rubea in modum nuptæ, licet virgo. Vaticinium: *Flagellabit Deus potentes terra & Olympo Excelsus veniet: & firmabitur consilium*

in celo, & annuntiabitur virgo in vallibus defertorum: *ex Malach. 3. à 1.* Octava Sibylla Europæa: juvenis, decora, facie rutilans, velo subtilissimo ligato capiti, & induta divite veste. Vaticinium: *Veniet ille, & transibit montes & colles & latice silvarum Olympi: regnabit in paupertate, & dominabitur in silentio; & egredietur de utero virginis: ex Zachar. 9. 9.* Nona Sibylla Agrippa (pro Cimmerica) malè vestita, & inter umbras collocata, Vaticinium: *Palpabitur invisibile Verbum, & germinabit ut radix, & sicabitur ut folium, & non apparebit venustas ejus, & circumdabitur alio materna: & flebit Deus (latitans sempiterna) & ab omnibus conculcabitur, & nascetur ex matre Deus, & conversabitur ut peccator: ex Isai. 53. à 2.*

15 Tres sequentes notiores sunt: scilicet decima Sibylla Erythrea (ab aliquibus Babylonica) fusco colore, cultu decoro, sine velo, piscem in manu habens. Vaticinium insigne: *In ultima ætate humiliabitur Deus, & humanabitur proles divina. Divinitas humanitati jungetur: jacebit in seno Agnus, & officio puellari educabitur Deus & homo. Signa precedent apud apellas, scilicet, mulier vetustissima puerum pravium concipiet: Bootes orbis mirabitur, ducatum præstabit ad ortum: ex Ezech. 44. à 2. & Malach. 3. à 1.* De illa proditur prodigium singulare: ubi scilicet, primum est in lucem edita, loqui cœpisse repente de rebus gravioribus & sublimibus: *Gyrald. 2. Hist. Poet. n. ult. Ibidemque asserit, Trojanis divinasse urbis atque regni excidium; ex illaque multa vaticinia deprompta (aptius excerpta) à Virgilio, ut observat Servius in 3. Æneid. v. 440.* In novissimis diebus Varro asserit universa oracula Sibyllina esse ab Erythrea, quia cætera denuò conflagrant. Cùm Syllanis temporibus Capitolium cum Sibyllinis libris incensam fuisset; Romani ad eos scribendos Erythras miserunt. Astipulatur Briet. *ann. v. c. 678.* Tunc quoque (ait) Erythras legati ad querenda Sibyllina carmina, quibus userentur Romani eorum loco qua in Capitolio deflagrant. Tanti faciebat Roma hos Sibyllarum versus; ut sine his, se incolumem stare posse desperaret. In Sicilia Erythreæ extitisse sepulchrum, dicit Solinus, *cap. 8.* Erythrea dicta est à loco, quo nata, ait ex Stephano Gyrald. d. Cùm ipsa esset civitas colore rubra, Erythrea cognominata est.

16 Ludicrum profectò, cùm locus esset, ut vidimus, juxta Trojam in monte Ida, Erythris dictum: quia Erythreum sonat rubrum, à colore sumere Sibyllæ nomen, & ejus

Cimmeria.

Erythrea.

Ubi nata,
sacra locu-
ta.

Sepulchrum
ejus.

Somnium
de pueri
sonario.

Tyburina.

Cumana.

Virgil.

ejus patriæ etymologiam; excitat risum: at irrisum, quod sine delectu scribit Petr. Polo, de *Mansioni. jurorum Israel, Tract. 1. cap. 8.* conceptis verbis, quæ in somnis concepit, proferam. *Ad rem (inquit) singularis est notitia, quam Aldrovandus, Pinus, Masolus & Solinus tradunt de quodam pisce, dicto Passionario in hoc mari Rubro, sive Erythreo. Piscis hic ita est amans hujus maris Rubri, ut si ab eo abstrahatur, moriatur. In profundo maris demergitur, & de capite tantum spargit splendorem, ut evaneat obscuritas: sed mira res, quæ reperitur in capite hujus piscis: in cuius occipicio sepulchrum cum insignijs omnibus passionis Domini contempletur. Omnis solæcis & barbaris, mirari dedemus eruditionem auctoris, quæ non notum nobis, piscem cognomento Passionario, notum fuisse & quare asserat Solino & Plinio, in quibus, sicut in alijs AA. allegatis, nec verbum quidem: hofque signare in robur prolubij phantasiæ, haud potest esse somnij robur, sed somniantis debet esse rubor; dum ita mentem mittit in pascua, & cerebrum in crepitacula & crotala. Profectò fidem detrahit commentitij in ventis, argumentis totius operis; quippe cuncta sicine cogitanda ejusdem fursuris. Illum sanè, etiam antiquarium, fugit imago Sibyllæ Erythreæ, habentis in manu piscem. Si illa Erythrea, & piscis in rubro, aut Erythreo mari; sine tergiversatione piscem Sibyllæ diceret Passionario. Nugæ, & puerulis iniullissimæ naniæ.*

17 Undecima Sibylla, Tyburina dicta (à nonnullis Decima) rutila veste & undulata induta, ipsaque pulcherrima: de illa egi-mus die 3. à n. 15. & vaticinijs ejus additur quod contigit Augusto, uti ibi diximus. Hæc tunica crocea vestitur, violaceo mantello superposito. Ejus oracula consona *Michea, 5. à 2.*

18 Duodecima Sibylla & celebrior fuit Cumana, cujus imago ex capillitio turrato capite, fronte hilari, vestitu scutulato. Vaticinium ex Daniele, 2. à 34. quod Virgilius *Elog. 4.* quasi proprium carmen detorsit improprie; ut notant Scholiastæ. Ipse ergo à v. 5. seu potius ipsa, accinit: *Magnus ab integro sacrorum nascitur ordo: Jam redit & Virgo, &c.* Opportuniùs sanè si Cavalier dixisset ex Daniele, *ibid. à v. 32.* ubi per metalla describuntur conditiones Monarchiarum: etenim ut inquit Servius in illud Virgil. *ibid.*

Exponit: *Cumana Sibylla secula per metalla divisit, dixitque quis quo saculo imperaret, & Solem ultimum. Eadem apud Bulenger. 4. de Ration. divinæ. De ejus statua diximus, 19. Januar. n. 11.* Pausanias, *cap. 328.* postquam dixerat de Erythrea, quam appellat Herophilen, & antrum in quo nata; subdit: *Im post illam, ea que fatidica etiam fuit Cumis. Ejus tamen femine predictionem omnino nullam Cumari, quæ in cuiquam ostenderent, habuerunt. Ostendunt tantum unam in Apollinis eade lapideam, in ea Sibylla condita esse ossa dicantes. In fatidicarum feminarum numerum conscripserunt Hebræi, qui supra Palestinam sunt, Gentilem suam, Sabbam nomine; quam Berofo patre, matre Erymanthe genitam tradunt. Alij Babyloniam, Ægyptiam, alijs Sibyllam vocant (ita antonomastice Hygin. *fabul. 128.*) Sibyllæ tamen non fuerunt ab hominibus vocatae. In æde Apollinis, seu antro Sibyllæ erat lapis Onobatis. Unde Plutarch. 2. *Græc. 99.* inquit: *Quæ est illa, quæ apud Cumanos petra appellatur Onobatis? Mulierem in adulterio deprehensam in forum trahent. Ibi in saxo, ut ab omnibus conficeretur, eam locabant: inde asino imponebant, ac toto oppido circumvectam oportebat iterum eodem in saxo consistere, & reliquam vitam infamem transigere, & appellari Onobatin.**

19 Hoc sine spectaculum, præter auguror, institutum in Cumeæ Sibyllæ honorem; quia respuit Apollinem (postquam dono vaticiniorum ex illo potita) ut virginitatem perpetuò fervaret, Apollinem ridens; quapropter ab illuso conversa in vocem duntaxat: quod quidem erudita hypotyposi describit Ovid. *14. Metamorph. fab. 4.* Aristoteles, de *Mirabilib. audition. inquit: In Cuma circa Italia oram, ferunt, thalamum subterraneum Sibylla fatidicæ esse; ejus scilicet, quæ ætate quantumvis provecã, virginitatem servasse impollutam traditur. Gyrald. d. Cumana Sibylla sacellum (inquit) apud Cumanas Solinus recenset; sed ejus cryptam speluncamve Agathias: quam multo labore expugnatam à Narsese prodit, cùm Gothi Cumanas tenerent. Nunc spectantur vestigia; ad quæ visenda subterranea crypta ego ipse cum curiosis, studiosis plerisque comitibus non sine horrore descendidi. Hanc dicunt fuisse, quæ disparuit cùm librorum pretium à Tarquinio accepisset, de quo *supr. n. 12.* Lapidem hydriam, nec satis magnam Cumani in Apollinis templo ostentant, in qua ejus Sibyllæ ossa condita, asserunt. Idem *ibid.* Ex Virg. 6. *Æneid. à v. 136.* patet; hanc Æneæ ramum aureum ostendisse. Ammian. Marcellin. *lib. 23.* Pallasini Apollinis templum (inquit) arsit; ubi ni*

Sepulchrum
ejus.

Lapis Ono-
bati.

Cumana de
viti Apol-
linem.

vi multiplex juviffet auxilium, etiam Cumana carmina consumperat magnitudo flammaram.

20 M. Georgius Draudius, Commentar. in cap. 8. Solini, Cuma (ait) civitas Campania ad mare usque Puteolos: de qua Servius: Eubœa insula est, ex cuius civitate Chalicide coloni profecti sunt ad novas sedes quarendas, & non longe à Baijs (qui locus à socio Ulyssis Bajo, illic sepulto, nomen accepit) invenerunt vacuum litus; ubi visâ muliere gravitabantur) civitatem condiderunt, quam Cumas appellaverunt. Quia ibi Sibylla degebat, Cumana dicta est. Genebrardus, ann. v. c. 755. distinguit inter Cumeam & Cumanam Sibyllam. Sibylla Cumana (ait) novem libros de fati pop. Roman. Tarquinio Superbo emendos obtulit, quorum tres in sacrarum conditi, Sibyllini dicti sunt. Hanc nonnulli cum Cumæ confundunt, que & ipsa Italica quidem sed tamen multo antiquior: fuit mater Evandri. Musæus & Orpheus (infit, i. Stromat. Clem. Alexandr.) viginti septem annis juniores Italica Sibylla Carmentis, que ante Roman conditam Palatium incoluit. Ita exponit Bulenger, loc. cit. Haud aliter videtur Tit. Livio, lib. 1. sect. 24. Hercules Evander in Italia cognovit, divinitate ejus creditâ Carmentis matris; quam fatilagam ante Sibyllam in Italiam adventum, mirata hæ gentes fuerant. Solin. quò dudum subdit: Ab Eubœensibus Cumæ ibidem Sibylla sacellum est: sed ejus que rebus Romanis quinquagesima Olympiade interfuit, cujusque librum ad Cornelium usque Syllam Pontifices nostri consulebant: tunc enim una cum Capitolio igni absumptus est. Justinus in Parænetic. sub fin. inquit: Vobis facile est, rectum Dei cultum in parte discere ex Sibylla, qua à Deo afflata vos ea docet, qua prophetica doctrine proxima sunt. Hanc dicunt Babylone profectam, filiam Berosi, qui Chaldæicam historiam scripsit; cum in Campaniam forte venisset, ibi oracula fudisse Cumis urbe.

An eadem Cumæa, & Cumanæ?

Carmentis.

Babelica confuso.

Miero ejus frater.

byllam Apollo pio amore dilexit; & ei obtulit poscendi quod vellet arbitrium. Illa hausit arethra manibus, & tam longam vitam poposcit. Apollo respondit, hoc posse fieri; si Erythream, in qua habitabat, insulam relinqueret, & nunquam eam videret. Profecta igitur Cumas tenuit, & illic defœta corporis viribus, vitam in sola voce retinuit. Quod cum cives ejus cognovissent, sive invidia, sive miseratione commoti, ei epistolam miserunt creta antiquo more signatam: qua visâ, qua erat de ejus insula; in mortem soluta est. Unde nonnulli hanc esse dicunt, que Romana fata conscripsit, quod incenso Apollinis templo, inde Romam allati sunt libri. Unde Plin. lib. 7. cap. 33. Divinitas, & quedam cœlitum societas (inquit) nobilissima ex feminis in Sibylla fuit.

Cur Erythra Cumæa, & in vocem redacta.

Cur mortua?

Cassandra fœdica.

Sambethæ, filia Noe.

Lævia Nepuni, & Herophila.

Auson.

Sibylla, nomen generale faminis fœdicas.

22 Plures fuisse Sibyllas, inconcusum utique. Inter illas famosa Cœlandra filia Priami, de cujus vaticinijs plura Lycophron. in illa, & nos, 6. Januar. à n. 22. Hebrai antiquissimam Sibyllarum dicunt Sambethen, Noachi filiam, cui succenturiatæ reliquæ. Balthaf. Bonifac. 1. Histor. ludicr. cap. 2. Paulfan. cap. 327. quem denudat Gyrard. loc. cit. ait: Læviæ Nepuno genitam, mulierum omnium primam vaticinatam, & ab Afris Sibyllam nominatam. Herophile illâ posterior. Delphis saxum eminet, quò oracula canere solita. Constat, ipsum ante Trojanum bellum viguisse: prædixit enim, ad Asiam & Europæ perniciem, Spartæ Helenam educatum iri; propter quam futurum esset, ut Ilium everteretur à Grecis: Hecuba verò somnium interpretatam, ita ut rei eventum divinant. Eadem Solin. d. Etsi plures propter vaticinia celebratæ, tres hæ in antiquitate famosiores: quapropter ut refert Plin. lib. 34. cap. 5. Sibylla juxta Rostra esse non minor, tres sint licet: primas putarem hæ. Suffragatur Ausonius, Edyl. 111. v. 84.

Es tres fœdica nomen commune Sibyllæ. Confule Eliam Vinet. hic. Vives in 18. Augustin. de Civit. cap. 23. asserit ex Varrone de Reb. divin. Sibyllæ nomen fuisse commune: Sibyllinos libros non unius fuisse Sibyllæ; sed appellari uno nomine Sibyllinos, quò omnes fœminæ Vates, Sibyllæ sunt veteribus nuncupatæ. Libros hosce consuli sine auctoritate Senatus, nefas fuit. Dio, lib. 2. Alexand. Neapolit. 3. cap. 16. Elian. 12. Var. histor. cap. 36. Gyrard. & Rhodigin. d. alijque; quoniam argumentum Sibyllarum obvium; de quo fuisse egimus loc. allegato.

Aliam

Sibylla Lugdunensis.

Nemus fortunæ, in quo Pilius.

Se se interfecit.

Commentum Gallorum de orbis imperio

23 Aliam Sibyllam Lugdunensem signat libell. de Monarch. Gallor. lib. 3. Commentitium arbitror, sicut imperium orbis, de quo infra. Historiam seu fabulam refert etiam tibi supr. Cavaller, & Vivaldus: mirum, Pontium Pilatum, cum regiones longè à Laribus suis pererraret; in Italiam pervenisse, ubi nemus fortunæ, in quo malum pulcherrimam proceritate, pompositate atque fructu invenit. Carpere conatus, prohibitus fuit à Sibylla, dicente:

Quid facis d demens? Quò tandem insana tumoris

Mens tendit, &c.

Totum ludicrum, optata miraculis confirmari volentium, quasi jus eilet voluntarium infomnium. De illo Chronic. Alexandr. pagin. 545. ait: Christo Servatore, Præsis in Judæa; varijs circumventus erumnis, sibi mortem conscivit, vindicta nempe divinâ non multo post necem Christi. Dicitur somnium cum reliquis quisquilijs, ut de lacu Pilati dicunt Galli (vide Petr. Hispalens.) Sicine astruunt, quem aviditate concipiunt univèrsi principatum. Galli orbis imperium sibi deberi contendunt ex oraculo D. Augustini: ait Balthaf. Bonifacius, Rhodig. d. lib. 8. cap. 23. At ubi vaticinium Augustini? Libell. de Anti-Christo (invenitur Tom. 9. sub titulo Augustini à nebulone scripto, ut observat ibi Erasimus) ita ergo prophetiæ optatus, non optabilis sentus, pag. 259. I. sonat: Hoc autem tempus nondum advenit, quia licet videamus Romanum imperium ex maxima parte destructum; tamen quandiu Reges Francorum duraverint, qui Romanam imperium tenere debent (quo jure?) dignitas ex toto non peribit; quia in Regibus suis stabit. Quidam verò Doctores nostri dicunt (ergo non Augustinus) quòd unus è Regibus Francorum Romanum imperium ex integro tenebit, qui in novissimo tempore erit: & ipse erit maximus, & omnium Regum ultimus: qui postquam regnum suum feliciter gubernaverit; ad ultimum Jerusalem veniet, & in monte Oliveti sceptrum & coronam suam deponet. Qui uti Augustini finxit vaticinium; Francorum haud descriptit effectum, sed illorum votum. Gratulemur.

24 Cum malè audirent propter facilem assensum & fictitium vaticinium gestientes Galli; eodem morbo laborasse Hispanos, quasi Thraones audacissimè dicunt. Haud hujusmodi prurigo unquam titillavit, neque coluber momordit. Fingit Bonifacius, quò dudum, ex vaticinio pro imperio Sergij Galbæ, spiritus Hispanorum inflatos his tem-

poribus fuisse; ita ut majoribus animis, quàm viribus orbi imperaturos somnarent. Atellanâ mimicè fabula. Sub hoc tempore enthusiasmus ex vaticinio in Galbæ imperium: quòd necessariò præcessurum vaticinium? Auctor vel furit vel jocatur: ludens fecit. Ut constet utrum, ita testimonium perpendes. Consi. mabatur (assumptio in thronum, ait Sueton. in Galba, cap. 9.) secundissimis auspicijs & omnibus; tunc virginis honeste vaticinatione, tantò magis, quòd eadem illa carmina sacerdos Jovis Clavia ex penetrati somnio monitus cruerat, ante ducentos annos similiter à fœdica puella pronunciata: quorum carminum sententia erat: Oriturum quandoque ex Hispania Principem Dominumque rerum. Ex hocine textu tam præclarum ratiocinium! Plaudetur utique, si Dijs placet. Declarat historiam ludicram.

Impositura in Hispanos

25 In Arcadia sacra Apollini Parrhasio. K. Grac. Templum ejus in monte Lyceò versus Orientem. Vocabatur etiam Pythius propter oraculum; & Epicurius, propter auxilium. In ea montis parte que ad Orientem spectat (refert Pausan. cap. 299.) est Apollinis sanum cognomento Parrhasij: eundem Pythium appellant. Ei Deo festos quotannis dies dum agitant; aprum Apollini Epicurio immolant in foro. Ibi re divinâ peractâ, in Apollinis Parrhasij hostiam statim deportant cum solemnè pompa ad tibia canunt. Femora enim excisa adolenti: viscera quidem eodem loco absunt. Hæc patrio more religio sancita est. Eadem inquit Gyrardus, Synragm. 7. n. 31. nisi quòd pro apro, agnum in victimam signat: sanumque Epicurij Apollinis dicit, quasi expulso malorum; eò quòd Arcades à peste liberaverit; quemadmodum Athenienses in bello Peloponnesiaco Alexicacum appellarunt. Ager est in Lyceò (ait Pausan. cap. 268.) que Cretea vocatur ad Lavam luci, qui Apollini sacer est, cognomen Parrhasio. Hunc esse locum in quo educatus Jupiter, non autem Cretam insulam, contendunt Arcades; Nymphasque nominant que nutrierunt Jovem. Gloriam tantæ dignationis appetunt. Semper magnum constitit nasci Leum: ut ait Senec. in Hercul. Furent. v. 461.

Apollo Parrhasius, Pythius & Epicurius.

Sacra Geloni.

Miero ejus frater.

26 In Sicilia obiit inclytus Heros nobilissimus Gelo, quem uti Numen, vel viventem cives propter gesta præclara venerari sunt, diemque in illius sacra destinarunt; uti videbimus, 26. Octobr. Ita in Fastis Sicul. Ann. v. c. 277. cessit fato; in 7. sui principatus, cui cunctorum civium suffragio successit Hiero frater ejus major non solum ætate, sed sapientia, qua 12. annis pru-

prudentialissimè Siciliam rexit. Salian. & Briet. Xerxis in Europam transmissio in idem tempus incidit, quo Syracusis & in reliqua Sicilia dominabatur Gelon, cui demomuo, Hieron frater successit. Paulan. cap. 272. Vide dicta, 9. Januar. n. 18. Gelo benevolentia regnum acquisivit totius Siciliae. Diodor. Sicul. lib. 13. n. 342. Unde ejus perpetua felicitas, & opulentia, queis vel à potentibus ejus sollicitabatur gratia & amicitia. Sic itaque cum Græci in bello Medico legatos supplices ad illum misissent, respondit: Ver illis anni exaruisse. Coel. Rhodigin. 16. cap. 9. Gelon haud ex animo dixit, cum in Græcia auxilium totis viribus intenderet, repulsis Persis. Fœdus sanè initum inter Xerxem & Carthagenenses; ut dum ille Græciam, hi irrumperet in Siciliam. In bellum Ducem elegerunt Amilcarem singulari inter cives auctoritate pollentem; qui cum copijs innumeris è Carthagine solvens Himeram obfedit: verum superveniente Gelone, non solum debellavit, sed suprà numerum captos Syracusas misit. Necdum plena victoria, quia classis hostium integra: at in ejus exterminium à fortuna opportunitas occurrit. Fortè evenit, ut in castris (tum nauticis versante Amilcare, magnificentique Neptuno sacrum apparante) fraudem Gelonis cum virtute misere potuisse; adducto cum litteris tabellario ab equitibus Gelonis, in quo hujus fulta prosperitas pleno triumpho. Epistola continebat, Selinuntios mox affuturos cum classe in auxilium Carthagenensium. Gelo prævenit, & quasi amicus ab hostili classe receptus: mox quis esset, ostendit: nam sacrificantem Amilcarem obruncavit, & classe flammam injiciens ferè universam incendit. Interea terrestrem hostium exercitum aggressus ita compressit, ut centum quinquaginta millia Poenorum in eo certamine fuerint desiderati. Reliquæ naves fugere, quæ omnes ad scopulos allisæ tristissimo periere naufragio; relicta scapha, ut tantæ cladis Carthagem nuncium pervenire posset, & hinc ad Xerxem, qui eodem die victus fuit à Grecis navali etiam pugna ad Salaminam; seu potius vicit ad Thermopylas, ut dicemus 14. Jul. Brevi, quod fuscè à Diodor. Sicul. d. à n. 253.

27 Eximiam conciliavit auctoritatem Geloni parta victoria; quippe post prælij successum majores à civibus collati honores: in regno consenuit: & tribus deinceps ex familia ejus imperium integrè conservatum est. Ibid. n. 255. Unde cum statuæ Principum divenderentur post in adventu Ti-

moleontis (ut in eo inquit Plutarch.) solam Gelonis statuam eo tempore venditione tradunt exemptam: quem honorem Geloni habuerunt ob victoriam quam de Carthagenensibus ad Himeram obtinuit. Splendidius se post victoriam gessit, sed profundius majestatem radicavit. Victis Carthagenensibus & occisione occisis (refert Rhodigin. 19. cap. 32.) factus totius Siciliae compos, exuperanti mentis magnitudine, in forum pergens nudus, alacriter pronuntiavit: Siculis se principatum resignare. At illi ore consono subclamantes, id se non admissuros, asseveranter predicarunt. Argumento hujus facti est in templum surrectum specie nudâ simulacrum. Etiam refert Diodor. d. n. 256.

28 Post victoriam Carthagem subjugare constituit, sed legatis ad eum pro pace missis, quievit: at non antè fœdus cum illis voluit inire, nisi pactis adscriberent, post eum diem non litaturos Saturno liberos suos. Plutarch. de Tarda Dei vindict. & Apophthegm. Reg. quem sequitur Virind. sub eodem titulo lib. 5. Solet enim (scribit) ea gens infantes suos anea Saturni statuæ cavæ & intus incensa, in sinum ponere, qui veluti in Dei amplexu necabantur. Id ut Saturno gratum putarent, effecit fabula, quæ narrat illum omnes uxoris filios devorare, solitum. Fuisse exponendum, 19. Decembr. à n. 2. Gelo igitur ut immutabile decretum persisteret; pacem ea conditione illis concessit; ut duo millia talentum in belli expensas solverent: duo etiam sacella Poenos exstruere jussit, in quibus fœderis tabulæ consecrarentur. Illi præter spem, salutis compotes; libenter in postulata consenserunt: prætereaque uxori Gelonis coronam auream polliciti, dederunt pondo centum talentum. Spoliorum pulcherrima servavit, ut manubiarum ornamentis templa Syracusarum condecorarentur. Duo ex præda extruxit magnifica Cereri & Proserpinæ: tripodem quoque talentum XVI. conflavit, quem in templo Delphico, gratæ mentis symbolum, Apollini dedicavit. Immo totam summam pecuniæ destinata Xerxi, si vinceret, de quo Herodotus, lib. 7. n. 40. & Diodor. Sicul. d. à n. 255. Delphis (inquit Paulan. cap. 172.) prope Gelonis curram stat Jupiter prisca modum operis, sceptrum tenens. At cap. 186. inquit: Quod verò ad Gelonis curram attinet, mea opinio paululum disidet ab his qui alia ante me prodidere: ajunt enim curram illum Gelonis Siciliæ tyranni donum fuisse: & restatur inscriptio; sed Gelonem Dinomenis filium, dedicasse (fuerunt enim duo Gelones, Siciliae Principes. Idem cap. 272.) ubi persistit inscriptio nobili epigrammate.

Post

Gelonis victoria de Carthagenensibus.

Strategia in elasis exitium

Ejus statuæ simulacrum.

Principatum cedit, sed cecis expulsa.

Inhibet Carthagenensibus humanam hostiam.

Saturnus deus.

Gelonis donaria.

Ejus curram.

29 Post hæc. ait Diodor. cit. n. 256. Cereri etiam in Ætna sanum edificare instituit: jamque Dea in sacratio collocata erat; sed à fato interpellatus imperfectum illud reliquit: summa cum equitate Siculos gubernans, morbo correptus, cum jam de vita desperaret, regnum Hieroni, fratrum natu maximo, tradidit. Eo mortuo successor frater pompam funeris sumptuosè peregit; eò quod propter amorem in Gelonem à populo derogata lex de studio curioso exequiarum. Cadaver in uxoris agro conditum intra novem turres operum mole stupendas; oppidanorumque turba funus comitata est ad eum locum, qui ducentis ab urbe stadijs abest: sepulto magnificè monumentum structuræ populos erexit, heroicisque Geloni deinceps honores exhibendos decrevit. Ibid. n. 262. & 276. Jurè Gelon, risus, gaudiumque appellatus, propter singularem non solum in cives, sed etiam in hostes beneficentiam.

30 Inter Ægyptios celebrabatur hac die Principium anni arborum, quod more Romano signavimus in anni principio, n. 24. Ad unguem effectum & causam refert Epiphanius, quod Copti exprimebant in Comasij, seu festo Ramorum, de quo 14. Decembr. Ille ergo in Panario, lib. 1. Hæres. 18. Nazæeor. 5. inquit: Apud Ægyptios, ipsosque Deorum cultores hodieque remanet memoria: etenim sub idem tempus, quo illic olim Pascha celebratum est, quod in veris initium atque æquinoctium incidit; Ægyptij omnes minio oves suas insciant, nec non & arbores. Cujus quidem ritus, tametsi causam nesciant, illud tamen præferunt, ac vulgo jactitant, illo die universum terrarum orbem incendio conflagrasse. Hujus porro calamitatis avertende, vim quamdam in cruore illo atque igneo colore esse positam: quibus verò de causis negant sibi esse compertum. Addit Thom. Tamajus in Fastis, præut auguror, auctoritatis periphrafin. Dicebant (inquit) Ægyptij illis ab antiquis traditum, omnis mundi arbores à retro sæculis universali incendio conflagrasse, & combustas perpetua sterilitate fuisse damnatas: infuso verò sanguine, revixisse, germinasse, floruisse; ex quo mos aut superstitio limendi rubrica omnia arbuta initio veris, quia ignicolorem figuram sanguinis, remedium auxiliare putabant talis ac tanta plagæ. Alludit Plin. lib. 17. cap. 28. Sanguine (ait) lini volunt. Sunt arborum pestes & formica: has abigunt rubrica, &c.

31 Cum Xerxes pervenisset in Abydum, ubi radix pontis jam resecti, ut posset

Tom. 1. Ephemer.

pedes in Europam transire; ut pridè vidimus, n. 30. Nunc igitur Deos Præsides terræ Persidis (dixit) transeamus. At eodem quidem die sese ad transcendendum paraverunt. Postero autem tantisper morati sunt, dum Solem exorientem cernerent, omnifarios odores in pontibus congerentes, ac myrto iter conspicientes. Ubi Sol exortus est ex aurea phiala Xerxes libans in mare, apud Solem vota concepit; ne sibi quid adversi contingeret, quo prius destiteret Europam subigere, quam ad illius terminos pervenisset (Tunc placare sollicitavit Hellepontum aureo craterè, acinace & annulo; ut dixi die 10. num. 15.) His actis (totus per pontes transivit exercitus) transivit autem septem per dies totidemque noctes nullo tempore intermisso. Ibi jam transgresso Hellepontum Xerxes quidam exclamavit: O Jupiter! Quidnam tu sub specie viri Persæ, & accepto Xerxis pro Jovis nomine, Græciam è sedibus suis exturbare vis omnes homines ducens; quum etiam citra hoc tibi id facere liceret? Transgressis omnibus & iter ingredientibus; ingens prodigium oblatum est, quod Xerxes nihili fecit, etsi conjectura discutiendum: siquidem equa leporem enixa est. Facile erat, ad conjectandum, fore ut Xerxes exercitum adversus Græciam cum maximo strepitu & ambitiosissime duceret; rursusque pro seipso sollicitus, ad eundem locum fugà recurreret. Alterum quoque prodigium cum Sardibus foret, exhibitum est: mula enim mulum edidit ancipitia genitalia habentem; quorum prodigiorum utrumque pro nihilo habens, ire pergebat, comitantibus cum terrestribus copijs, nauticis extra Hellepontum navigantibus, ac terram legentibus; & è diverso atque terrestres agentibus. Hactenus Herodotus d. à n. 20.

32 Cum pervenisset Doriscum, decrevit lustrare exercitum & classem, n. 22. Numerus copiarum erat centum septuaginta myriades: hoc est, decies septies centena millia. In medio exercitus sacer Jovis currus, tractus ab octo equis albis, ponè aurigam comitante, qui pedibus ingrediebatur, habenas tenens. Nemo sub poena capitis, hanc sellam currus incendit. Post ipse Xerxes in curru, comitantibus cohortibus seu legionibus insignijs spiculorum; quorum in extremo aurea mala, & malogranata argentea pendebant, sicut iter egit in Sardes. Hoc perfectò, & navibus in mare deductis, è curru Xerxes in navem Sidoniam transcendit: residensque in aureo tabernaculo, sciscitabatur de singulis. Ibid. n. 24. Sic de victoria haud dubius, licet contraria prænun-

SSS

cia.

Obitus, & Junus.

Sepulchrum.

Initium anni arborum.

Ritus.

Xerxes transiit in Europam.

Placat mare & sacrificat Soli.

Prodigia.

Jovis currus.

Arrogantia Xerxis & fiducia.